

Obec sa nachádza v tesnej blízkosti Spišského Podhradia, v Hornádskej kotline, na južnom úpätí Levočských vrchov.

Obec založili Nemci zo Spišského Podhradia, keď v r. 1258 dostali územie od panovníka Belu IV. Písomne sa po prvýkrát spomína ako Kaldbach v r. 1264, od roku 1317 patrila do Spoločenstva spišských Sasov.

N

ázov Studenec používa od r. 1948.

V dnešnej dobe je to už pomerne zmodernizovaná dedina. Avšak, ešte stále je tu mnoho ľudí, ktorým pamäť siaha ešte do čias, keď bol Studenec čisto roľnícka a remeselnícka obec.

Blízkosť svetského i cirkevného centra Spiša mala v neskoršom stredoveku vplyv na osud tejto obce. Počas celej svojej histórie až dodnes si zachovala poľnohospodársky charakter, načo je predurčoval odlesnený chotár. V severnej časti sú smrekové lesy. Obcou preteká potok Margecianka. Obyvatelia majú k dispozícii obecnú knižnicu, materskú i základnú školu. Zaoberajú sa predovšetkým poľnohospodárstvom, spracovaním dreva a kovovýrobou. V obci je vybudovaná kompletná inžinierska sieť.

História dediny

Podľa legendy, na začiatku siedmi gazdovia postavili kaplnku na mieste dnešného kostola a okolo nej zasadili sedem líp. Ak sa ujmú, postavia si tu osadu. Na zalesnených pahorkoch gazdovia, spolu so svojimi rodinami vytvorili polia. Neskôr sa rozšírili. Začala sa písať história novej dediny. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1264. Odvtedy prešiel Studenec mnohými zmenami. Meno dediny sa menilo dokonca trikrát. Najprv nemecky Kallbach, neskôr pomad'arčene Kolbachy, až potom obec dostala meno Studenec. Pomenovanie dediny sa vzťahuje na "studený" potok, ktorý cez Studenec preteká.

Remeslá

Keďže život v dedine sa vzťahoval najmä na roľníctvo, remeselníkov v Studenci nebolo veľa. Ľudia však najradšej spomínajú na kováča. Na hornom konci dediny žil korytár. Na opačnom konci dediny býval mlynár. Časť pôvodného mlyna stojí dodnes. Cez dedinu často prechádzali drotári.

Každodenný život v dedine

Babka rozprávala, že každodenný život v dedine bol veľmi ťažký a namáhavý. Len, čo sa zobudila, pustila sa do kŕmenia statkov. Až keď dokončila túto prácu mohla ísť do školy. Každé ráno pastier zatrúbil a zaplieskal bičom a dedinčania vyhnali zvieratá na pašu. Pastier bol platený za každý deň, ktorý so zvieratami strávil na lúke.

“Spočiatku sme sa o zvieratá museli obávať, no o 4 dni už každé trafilo samo domov,” spomína babka. V maštaliach by sme našli : husi, sliepky, kačky, kone, kravy, býkov, ošípané a iné zvieratá.

Po príchode zo školy babka musela pomáhať rodičom na poli.

Smutné udalosti

Život však nie je vždy radostný. O tom sa viackrát presvedčili aj obyvatelia Studenca. Vo svojej histórii Studenec dokonca dvakrát vyhorel. Príčinou boli slamené strechy.

Za 2. Svetovej vojny niekoľko domov zničených.

Boli aj obdobia, keď museli muži ísť za prácou do cudziny. Častokrát odchádzali do Ameriky a Kanady.

Zaujímavosti v dedine

Zo starých budov sa bohužiaľ zachovali iba tri: zvonica, majer a jeden rodinný dom.

□

Okolie Studenca

V okruhu približne troch kilometrov sa nachádzajú mnohé kultúrne pamiatky Spiša. Spomeňme aspoň bývalé kúpele Sivá Brada, či pamiatkovú rezerváciu Spišská kapitula, avšak najväčšou a najznámejšou historickou pamiatkou je Spišský hrad.

Spišský hrad je skutočne objektom, bez ktorého by Spiš nebol Spišom. Tróni nad krajinou tak dokonale, že ho nemožno nepovažovať za vládcu. Zo všetkých strán, či zblízka alebo zďaleka, najmä pri ceste z priesmyku Branisko sa ukazuje jeho panoramatické zasadenie do krajiny. Hoci je literatúra o ňom bohatá, ďalších materiálnych svedkov objavuje v súčasnosti rozsiahly archeologický výskum. Obkolesuje ho dlhý, hrubý, ohradný múr, ktorý v minulosti slúžil ako

pevná hradba. Okrem pevného múra postavili pred rokom 1270 mohutnú, okrúhlu, útočištnú vežu, ktorá sa nahor zužuje a z ktorej ostalo dnes skoro celé murivo. Prízemie veže malo klenbu a bolo prístupné len z prvého poschodia malým portálom, ktorým sa zostupovalo na úzke skladište v šírke hrubého múru do ostatných poschodí. Ohradný múr sa so svojou stavbou prispôboval okrajom skalnatých útesov, lebo temeno hradnej vyvýšeniny strmo spadalo na všetkých stranách. No aj dnes vyzerá Spišský hrad veľmi mohutne a je ho vidieť široko-d'aleko.

Chránené územia

V katastri obce sa nachádza chránené územia Dubinky pri Ordzovanoch, ktorého správcom je NP Slovenský raj. Predmetom ochrany sú biotopy ako napr. lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, nížinné a podhorské kosné lúky, bukové a jedľové kvetnaté lesy a dubovo-hrabové lesy lipové.

Kultúrno – historické zdroje:

V obci sa nachádza rím. - kat. kostol sv. Jozefa pochádzajúci z r. 1892. Je jednolodový s polygonálnym uzáverom, vstavanou vežou zakončenou ihlancom. Pseudobaroková kazateľnica je z konca 19. Storočia.

V jeho interiéri nájdeme niekoľko závesných obrazov z 2. polovice 18. stor.

V strede obce sa nachádza drevená zvonička z 19. storočia. Zvonice v živote vidieckeho obyvateľstva zaujímali významné miesto. Ohlasovali čas, úmrtia, zvolávali ku pravidelným modlitbám.

Zdroj: zber informácií od samospráv, internet, web stránky obcí www.e-obce.sk/obec/studenec